

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001656

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-04-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Могильна Юлія Іванівна

2. Yuliia I. Mohylna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Професійна освіта

Дата захисту: 07-09-2023

Спеціальність за освітою: 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 015.22.23

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.35.09

Тема дисертації:

1. Формування готовності майбутніх учителів до професійної орієнтації школярів через неформальну освіту
2. Formation of future teachers' readiness for career guidance of pupils through non-formal education

Реферат:

1. Дисертацію присвячено проблемі формування готовності майбутніх учителів до професійної орієнтації школярів шляхом неформальної освіти. Досліджуване завдання розв'язане шляхом критичного аналізу й систематизації теоретичних основ готовності майбутніх учителів до реалізації професійної орієнтації шляхом неформальної освіти та розробці й експериментальній перевірці технології її формування в процесі професійної підготовки. Доцільність вивчення порушеної теми актуалізується низкою суперечностей між: наявною теоретичною психолого-педагогічною базою напрацювань у галузі професійної орієнтації та необхідністю її модернізації відповідно до сучасних потреб соціуму; популяризацією неформальної освіти та недостатнім розкриттям її потенціалу у системі професійної орієнтації школярів; провідною роллю шкільного вчителя у професійній орієнтації учнів та його неготовністю до ефективної її реалізації; необхідністю спеціальної підготовки майбутніх учителів до професійної орієнтації школярів шляхом

неформальної освіти та відсутністю досліджень спрямованих на обґрунтування теоретичних і методичних засад зазначеної підготовки. Для досягнення мети та реалізації завдань дослідження, а також підвищення ефективності формування готовності майбутніх учителів до реалізації професійної орієнтації шляхом неформальної освіти визначено сутність і розроблено відповідну технологію формування педагогічної готовності, яка включає мотиваційно-адаптаційний, теоретико-практичний та узагальнюючий етапи, що забезпечують спрямованість професійної підготовки майбутнього вчителя щодо формування професійних умінь, інтеграції отриманих знань і набуття практичного досвіду реалізації професійної орієнтації через неформальну освіту. Наукова новизна та теоретичне значення дослідження полягає в тому, що вперше: розроблено технологію формування готовності майбутніх учителів до реалізації професійної орієнтації учнів шляхом неформальної освіти, яку можна розуміти як сукупність цілей, змісту, форм, методів, прийомів і засобів, об'єднаних з урахуванням особливостей вищої педагогічної освіти у чотири блоки (підготовчий, мотиваційно-цільовий, змістовно-процесуальний, аналітико-результативний), що послідовно реалізуються й забезпечують результативну підготовку майбутніх учителів до реалізації професійної орієнтації школярів шляхом неформальної освіти й передбачають вплив на всі її компоненти впродовж трьох етапів (мотиваційно-цільового, змістовно-процесуального та аналітико-результативного); визначено сутність та складові готовності майбутнього вчителя до професійної орієнтації школярів через неформальну освіту, сформульовано розуміння професійної орієнтації як освітньої системи спрямованої на професійне самовизначення особистості та забезпечення потреб ринку праці країни; розроблено критеріально-діагностичний апарат для визначення рівня сформованості готовності майбутнього вчителя до професійної орієнтації школярів шляхом неформальної освіти, а саме визначено показники сформованості мотивації майбутніх учителів до реалізації означеної діяльності, характеру інтересу, повноти знань у галузі професійної орієнтації та неформальної освіти, рівня сформованості набутих умінь та навичок майбутніх учителів, сформованості аналітико-оцінного компонента; обґрунтовано шляхи формування готовності майбутніх учителів до реалізації професійної орієнтації учнів шляхом неформальної освіти; уточнено: особливості сучасного стану системи професійної орієнтації в Україні та провідних країнах Європи; сутність діяльності учителя у професійній орієнтації школярів через неформальну освіту; подальшого розвитку набули теоретичні засади професійної роботи зі школярами (форми та методи її здійснення) та теоретичні засади підготовки майбутніх учителів (методи та засоби підготовки). У першому розділі дисертації проведено аналіз педагогічної, психолого-педагогічної літератури, розглянуто шляхи становлення професійної орієнтації в Україні та провідних країнах Європи, структуру, завдання та функції професійної орієнтації та неформальної освіти. Визначено сутність провідних категорій дисертаційного дослідження, розглянуто та проаналізовано основні поняття: «професійна орієнтація» та «неформальна освіта». Виявлено сутність готовності майбутнього вчителя до професійної орієнтації школярів шляхом неформальної освіти, визначено рівні, показники та критерії готовності. Науково обґрунтовано технологію формування досліджуваної готовності. Розроблено структуру готовності майбутнього вчителя до реалізації професійної орієнтації шляхом неформальної освіти, яка складається з мотиваційно-ціннісного, знаннево-практичного та рефлексивно-корективного компонентів. Мотиваційно-ціннісний компонент готовності майбутнього вчителя до реалізації професійної орієнтації через неформальну освіту охоплює позитивну мотивацію щодо реалізації професійної діяльності, заходів з неформальної освіти та педагогічної діяльності в цілому.

2. The dissertation is devoted to the problem of forming the readiness of future teachers for the professional orientation of pupils through non-formal education. The research task is solved by critically analysing and systematising the theoretical foundations of future teachers' readiness to implement professional orientation through non-formal education and developing and experimentally testing the technology of its formation in the process of professional training. The expediency of studying this topic is actualised by a number of contradictions between: the existing theoretical psychological and pedagogical basis of developments in the field of career guidance and the need to modernise it in accordance with the current needs of society; popularisation of non-formal education and insufficient disclosure of its potential in the system of pupils' career guidance; the leading role of school teachers in the career guidance of students and their unpreparedness for its effective

implementation; the need for special training of future teachers for pupils' career guidance through non-formal education and the lack of research aimed at substantiating the theoretical and methodological foundations of this training. To achieve the goal and objectives of the study, as well as to increase the effectiveness of forming future teachers' preparing to implement professional orientation through non-formal education, the essence and appropriate technology for the formation of pedagogical readiness, which includes motivational and adaptation, theoretical and practical, and generalising stages that ensure the focus of future teachers' professional training on the development of professional skills, integration of knowledge and practical experience in the implementation of professional orientation through non-formal education. The scientific novelty and theoretical significance of the study is that for the first time: a technology for forming the readiness of future teachers to implement the professional orientation of students through non-formal education has been developed, which can be understood as a set of goals, content, forms, methods, techniques and means, united in four blocks (preparatory, motivational and target, content and procedural, analytical and resultant), taking into account the peculiarities of higher pedagogical education, that are consistently implemented and ensure the effective preparation of future teachers for the implementation of pupils' career guidance through non-formal education and provide for the impact on all its components during three stages (motivational and target, content and procedural, and analytical and result); the essence and components of the future teacher's readiness for pupils' career guidance through non-formal education are defined, the understanding of career guidance as an educational system aimed at professional self-determination of the individual and meeting the needs of the country's labour market is formulated; the criterion-diagnostic apparatus for determining the level of formation of future teachers' readiness for pupils' career guidance through non-formal education has been developed, namely, indicators of the formation of future teachers' motivation to implement this activity, the nature of interest, completeness of knowledge in the field of career guidance and non-formal education, the level of formation of acquired skills and abilities of future teachers, the formation of the analytical and evaluative component; the ways of forming the readiness of future teachers to implement the professional orientation of students through non-formal education are substantiated; the peculiarities of the current state of the career guidance system in Ukraine and leading European countries; the essence of teacher's activity in pupils' career guidance through non-formal education; theoretical foundations of career guidance work with pupils (forms and methods of its implementation) and theoretical foundations of training future teachers (methods and means of training) were further developed. The first chapter of the dissertation analyses the pedagogical, psychological and pedagogical literature, considers the ways of formation of career guidance in Ukraine and leading European countries, the structure, tasks and functions of career guidance and non-formal education. The essence of the leading categories of the dissertation research is defined, the main concepts, "career guidance" and "non-formal education", are considered and analysed. The essence of the future teacher's readiness for pupils' career guidance through non-formal education is revealed, levels, indicators and criteria of readiness are defined.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Могильна Ю. І. Проблематика підготовки майбутніх учителів до професійної орієнтації школярів. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020 №73, Т.2, С. 118-121.

- Могильна Ю. І. Підготовка майбутніх учителів до неформальної освіти школярів. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2021, № 2 (106) С. 320–329.
- Могильна Ю. І. Європейський досвід професійної орієнтації учнівської молоді. Український педагогічний журнал. 2021 №4, С. 88–96.
- Могильна Ю. І. Актуальність розвитку неформальної освіти учнів шкіл в Україні. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2021 №43, Т. 3, С. 155–158.
- Могильна Ю. І. Реалізація технології підготовки майбутніх учителів до професійної орієнтації школярів шляхом неформальної освіти та її результати. Молодий вчений. 2023, №3 (115), С. 68–75.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойчук Юрій Дмитрович

2. Yuri D. Boichuk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, член-кор., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8583-5856

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семеніхіна Олена Володимирівна

2. OLENA V. SEMENIKHINA

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3896-8151

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лук'янова Лариса Борисівна

2. Larysa B. Lukianova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, член-кор., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0982-616

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21593122

Місцезнаходження: вул. Максима Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фомін Володимир Вікторович

2. Volodymyr V. Fomin

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8652-2023

Додаткова інформація: ;https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&user=_QccKIUAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Боярська-Хоменко Анна Володимирівна

2. Anna V. Boiarska-Khomenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1818-3074

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пономарьова Наталія Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пономарьова Наталія Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Новолокін Антон Володимирович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна